

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/281/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211221149
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4211221149.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zast. Tomáš Kušnir, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, v mene ktorej koná Mgr. Tomáš Kušnir, advokát a konateľ, proti žalovanej: D. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., X. XXXX/XX, zast. G. O., bytom A., J. XX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zast. HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, o zaplatenie sumy 3.770,62 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a vedľajšieho účastníka na strane žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 07. 08. 2012 č.k. 13C/368/2011-93, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa s odkazom na ust. § 96 ods. 1 OSP z dôvodu späťvzatia návrhu zastavil konanie o zaplatenie sumy 3.770,62 eura s 13 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.486,22 eura od 25. 10. 2005 do zaplatenia. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal, keďže jej v konaní nevznikli. Žalobcu zaviazal zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej podľa § 146 ods. 2 vety prvej OSP náhradu trov konania za trovy právneho zastúpenia v sume 159,17 eura na účet právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Vychádzal z názoru, že žalobca zobral návrh v celom rozsahu späť, k zastaveniu konania došlo pre jeho správanie, ktorým procesne zavinil zastavenie konania, preto je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania. Náhrada trov konania pozostáva z náhrady trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej pomoci po 58,69 eura podľa § 11 ods. 1 písm. b) analogicky Vyhl. č. 655/2004 Z. z., pretože ide o zastupovanie spotrebiteľského združenia advokátom, pričom pre absenciu úspešného účastníka konania nie je možná aplikácia § 11 ods. 2 citovanej vyhlášky, ďalej priznal 2x režijný paušál po 7,63 eura a 20 % DPH. Žalobcovi zároveň vrátil zo zaplateného súdneho poplatku sumu 219,37 eura podľa § 11 ods. 3, 4 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o náhrade trov konania podal odvolanie žalobca a vedľajší účastník na strane žalovanej.

Žalobca v odvolaní navrhol výrok o trovách konania zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať a súčasne požadoval náhradu trov konania za odvolanie. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nedôvodné, pretože nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach

sp.zn. 6Co/141/2012. Podľa jeho názoru niet dôvodu, aby vedľajší účastník bol zastúpený advokátskou kanceláriou, pretože jeho úlohou je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. V danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Ak sa združenie rozhodne využiť pre zastupovanie pomoc advokáta, musí trovy právneho zastúpenia znášať z vlastných prostriedkov, pretože v opačnom prípade sa vytvára dojem účelovosti. Takýto názor prijal aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí 5Co/26/2012. Konaním vedľajšieho účastníka v podobe právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, na čo by mal súd reflektovať použitím ust. § 150 OSP. V tomto smere poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, v Košiciach, v Prešove a v Bratislave. Zároveň vyčítal súdu prvého stupňa, že rozhodnutie je nepreskúmateľné, pretože z neho nie je zrejmé, akým spôsobom sa právny zástupca oboznámil so spisovým materiálom. Advokát zrejme považoval za potrebné oznámiť vstup združenia do konania, o predmete ktorého nemal vedomosť a zároveň oznámiť, že si uplatňuje trovy konania. Podľa jeho názoru ani prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom nie sú úkonmi v tomto konaní preukázané. Poukázal na rozhodnutie KS Banská Bystrica sp.zn. 17Co/91/2012, podľa ktorého paušálny vstup združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Vedľajší účastník v odvolaní navrhol uznesenie v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov právneho zastúpenia zmeniť a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 356,93 eura. V tomto smere považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne, pretože podľa jeho názoru mal vypočítať náhradu trov právneho zastúpenia podľa § 10 ods. 2 Vyhl. č. 655/2004 Z.z. a nie § 11 ods. 1 písm. b) citovanej vyhlášky. V danej veci je predmetom konania výška peňažného plnenia a základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby sa mala vypočítať podľa tarifnej hodnoty. Aplikácia ust. § 11 ods. 1 písm. b) na daný skutkový stav nie je náležitá, pretože vedľajší účastník nie je samotným spotrebiteľom, ale právnickou osobou založenou za účelom ochrany práv spotrebiteľa a okrem toho nezastáva názor, že odporca nebol v spore úspešný. Bol v spore úspešný práve v dôsledku jeho úkonov a to tým spôsobom, že navrhovateľ kvôli vznesenej námietke premlčania z jeho strany zbral návrh na začatie konania späť a konanie bolo zastavené.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o rozhodnutie, ktorým mu priznal náhradu trov konania. Aplikáciu ust. § 142 ods. 1 OSP považoval vzhľadom na plný úspech žalovanej za dôvodnú. Vzhľadom na to, že vystupoval na strane žalovanej ako vedľajší účastník, ktorý má rovnaké práva a povinnosti, súd mu správne priznal aj náhradu trov konania v súlade s citovaným ustanovením OSP. Poukázal na to, že je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov a výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť, je podľa jeho názoru jednak absurdný a odporujúci zákonom SR a tiež predpisom EÚ, pretože pri jeho aplikovaní by nebolo možné prostredníctvom združení riadne, účelne a efektívne chrániť a presadzovať práva a záujmy spotrebiteľov a teda ani plniť základnú úlohu spotrebiteľského združenia stanovenú legislatívou SR a EÚ. Spochybnením opodstatnenosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zahŕňajúci okrem iného aj tzv. „princíp rovnosti zbraní“. Vzhľadom na to je dôvodné vedľajšiemu účastníkovi priznať trovy konania, keďže nie je vylúčené, aby si vedľajší účastník, ak zostane až do právoplatného skončenia veci, nemohol uplatniť jemu vzniknuté trovy. Na svoje tvrdenie poukázal na viaceré uznesenia Krajských súdov v Prešove, v Banskej Bystrici, Trenčíne, Nitre, ktorými mu bola náhrada trov konania priznaná.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka zotrval na svojom názore vyjadrenom v odvolaní, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, na čo by mal súd prihliadnúť použitím ust. § 150 OSP a vedľajšiemu účastníkovi nepriznať náhradu trov konania.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP dospel k záveru, že odvolania žalobcu a vedľajšieho účastníka nie sú dôvodné.

Predmetom konania bol návrh žalobcu na zaplatenie sumy 3.770,62 eura s príslušenstvom, poskytnutej žalovanej právny predchodcom na základe zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 21. 05. 2004. Žalovaná úver riadne neplatila, a preto jej zmluvu vypovedal. Ku dňu postúpenia pohľadávky predstavoval neuhradený úver sumu 3.933,53 eura, z nej žalovaná uhradila 162,91 eura. Rozdiel uplatnil žalobou. Súd prvého stupňa dňa 05. 04. 2012 vydal platobný rozkaz, proti ktorému podala žalovaná odpor s odôvodnením. Podaním, doručeným súdu prvého stupňa 08. 06. 2012, oznámila spoločnosť OSA, Fedinova 9, Bratislava, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej. Zároveň vzniesol vedľajší účastník námietku premlčania. Podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 03. 07. 2012 žalobca zobral späť návrh na začatie konania, toto žiadal zastaviť a vedľajšiemu účastníkovi s odkazom na ust. § 150 OSP náhradu trov konania nepriznať. Súd prvého stupňa uznesením, ktoré je v časti výroku o náhrade trov konania predmetom preskúmania odvolacím súdom, konanie pre späťvzatie návrhu zastavil, žalovanej náhradu trov konania nepriznal a žalobcu zaviazal zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 159,17 eura. Výrok uznesenia o zastavení konania a vrátení súdneho poplatku za návrh odvolaním napadnuté neboli a nadobudli právoplatnosť.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

V prípade zastavenia konania platí zásada, že podľa § 146 od. 1 písm. c) OSP nemá žiaden z účastníkov právo na náhradu trov konania. Z tejto zásady sú však v ust. § 146 ods. 2 prvej a druhej vety OSP zakotvené dve výnimky. Podľa tohto ustanovenia platí, že ak niektorý z účastníkov zavinil zastavenie konania, je povinný uhradiť jeho trovy, a ak sa pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca. Teda OSP v ust. § 146 ods. 2 ukladá povinnosť nahradiť náklady konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené.

V tejto veci súd prvého stupňa na rozhodnutie o trovách konania správne aplikoval ust. § 146 ods. 2 prvej vety OSP. Odvolanie zo strany žalobcu bolo podané z dôvodu, že nesúhlasil s priznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, pričom navrhol o trovách konania rozhodnúť podľa § 150 OSP. Odvolanie zo strany vedľajšieho účastníka bolo podané z dôvodu, že nebol spokojný s výpočtom trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby.

Podľa § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník; účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí (§ 24), pričom ako zástupcu si vždy môže zvoliť advokáta (§ 25 ods. 1 OSP). Advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje (§ 25 ods. 2 OSP).

Keďže ust. § 93 ods. 4 OSP výslovne upravuje, že vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti v konaní ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právny zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ust. § 137 OSP bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) iba v prípade, ak takéto právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej i právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana. Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy SR (teda aj súdy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na náhradu účelne vynaložených trov konania. Z princípu rovnosti účastníkov, t.j. rovnosti procesných strán vyplýva, že každý účastník konania má mať rovnakú možnosť voľby v súvislosti s riešením otázky svojho právneho zastúpenia v rámci zákonom upravených možností.

Treba mať preto za to, že z procesného hľadiska navrhovateľ zaviniel zastavenie konania, a preto vznikol dôvod na rozhodnutie o náhrade trov účastníkov konania podľa § 146 ods. 2 vety prvej OSP. Za situácie, že žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania, vzniká právo na náhradu trov konania aj vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane odporkyne.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd zastáva názor, že aj vedľajší účastník sa môže dať zastupovať advokátom a v prípade vzniku práva na náhradu trov konania mu v zásade treba priznať právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s bránením práva hlavného účastníka - odporcu, na strane ktorého vystupuje. Bol naplnený zákonný predpoklad podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi od navrhovateľa. Odvolanie žalobcu s návrhom rozhodnúť o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka podľa 150 OSP nie je dôvodné. Aplikácia ustanovenia § 150 OSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. V danej veci k späťvzatiu návrhu došlo po vstupe vedľajšieho účastníka do konania a vznesenia námietky premlčania, a preto nie je možné uzavrieť, že jeho účasť v konaní bola nedôvodná a neúčelná.

Odvolanie vedľajšieho účastníka smerovalo proti výroku o náhrade trov konania, pričom nebol spokojný s výpočtom výšky náhrady trov právneho zastúpenia dôvodiac tým, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ust. § 11 ods. 1 písm. b) Vyhl. č. 655/2004 Z.z., pretože mal úkon právnej pomoci počítať podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 citovanej vyhlášky.

Podľa § 10 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovanej vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby je 1/13-ina výpočtového základu, ak klientom je spotrebiteľ a ide o zastupovanie v spore zo spotrebiteľskej zmluvy. Podľa § 11 ods. 2 citovanej vyhlášky ustanovenie ods. 1 písm. b) sa nepoužije, ak bol klient v spore zo spotrebiteľskej zmluvy čo i len čiastočne úspešný.

Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie v občianskom konaní sa podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby (§ 10 ods. 2). Výpočet tarifnej odmeny je uvedený v § 10 ods. 1 cit. vyhl. Pre spory, v ktorých je klientom spotrebiteľ, má vyhláška v § 11 ods. 1 samostatnú úpravu sadzby tarifnej odmeny vo výške 1/13 výpočtového základu a to v prípadoch výslovne uvedených. Vzťahuje sa aj na prípad, ak je klientom spotrebiteľ a ide o zastupovanie v spore zo spotrebiteľskej zmluvy. Ustanovenie § 11 ods. 2 ale vylučuje výpočet odmeny vo výške 1/13 výpočtového základu, ak je klient v spore čo i len čiastočne úspešný. V takom prípade sa na výpočet úkonu právnej služby použije ust. § 10 ods. 1 v spojení s § 10 ods. 2 citovanej vyhlášky, ako vo svojej podstate správne uvádza vedľajší účastník vo svojom odvolaní. Jeho argumentácia sa však na daný prípad nevzťahuje, pretože vyššie uvedený spôsob určenia tarifnej sadzby úkonu právnej služby podľa § 10 ods. 1, 2 prichádza do úvahy len v prípade úspechu účastníka, ktorého vedľajší účastník v konaní zastupuje. V prejednávanej veci bolo

konanie zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľom. Zastavenie konania nie je možné pri rozhodovaní o náhrade trov konania hodnotiť ako úspech účastníka. O úspechu možno hovoriť len v prípade meritórneho rozhodnutia vo veci. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. O úspech žalovaného ide vtedy, ak je žalobný nárok v plnom rozsahu zamietnutý. Tomuto právnomu názoru odvolacieho súdu zodpovedá aj právna úprava náhrady trov konania v Občianskom súdnom poriadku, keďže v § 142 je úprava náhrady trov konania v prípade úspechu účastníka v konaní. Pre prípad zastavenia konania má Občiansky súdny poriadok osobitnú úpravu uvedenú v § 146. Z uvedeného je možné uzavrieť, že ak by sa zastavenie konania hodnotilo samostatne ako úspech vo veci, nebola by nutná ani samostatná úprava náhrady trov konania pre prípad zastavenia konania.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že v danej veci vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej pomoci vo výške 1/13-iny výpočtového základu podľa § 11 ods. 1 písm. b) Vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov a preto uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 224 ods. 1 a 142 ods. 2 OSP z dôvodu čiastočného úspechu účastníkov konania tak, že im náhradu odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.